

PAPER DETAILS

TITLE: İLKOKULLARDA YETİSTİRME PROGRAMINA (İYEP) İLİSKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

AUTHORS: Abdurrahman Ekinci EKİNCİ, Harun AÇIL, Metin DÜNDAR, Ridvan BİLGİÇ

PAGES: 257-277

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1934215>

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMINA (İYEP) İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS' VIEWS ON REMEDIAL EDUCATION PROGRAM IN PRIMARY SCHOOLS (REPPS)

Harun AÇIL¹
Abdurrahman EKİNCİ²
Metin DÜNDAR³
Rıdvan BİLGİÇ⁴

Öz

Bu çalışmanın amacı, ilkokul 3. sınıf Türkçe ve Matematik derslerinde yeterli kazanımları edinemeyen öğrencilere yönelik olarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye genelinde düzenlenen İlkokullarda Yetiştirme Programı'nda (İYEP) görevli sınıf öğretmenlerinin görüşlerini değerlendirmektir. Araştırmanın çalışma grubunu farklı okullarda görev yapmakta olan 50 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler, ölçüt örnekleme tekniği ile seçilen sınıf öğretmenlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre İYEP kursuna devam eden öğrencilerin başarı ve motivasyonları önemli ölçüde artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler İYEP programının öğrenciler için çok faydalı ve verimli olduğunu, programdaki modüllere katılan öğrenci mevcutlarının az olması sebebiyle öğretmenlerin öğrencileriyle bire bir ilgilenme fırsatlarının olduğunu bunun da öğrencilerde motivasyon ve öz güven oluşturduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar, İYEP programının uygulanması esnasında öğrencilerin devamsızlık yaptığını, velilerin programa yeterince ilgi göstermediğini, kaynakların az veya yetersiz olduğunu, öğrencilerin dersi tam olarak dinlenemediğini, programdaki modül sürelerinin kısa olduğunu ve öğrenci belirleme aracının objektif olarak yapılmadığını ifade getirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP), Sınıf Öğretmeni, İlkokul, Öğrenme,

Abstract

The aim of this study is to evaluate the opinions of the classroom teachers working in the Primary School Education Program (REPPS) organized by the Ministry of National Education for students who cannot acquire sufficient acquisitions in Turkish and mathematics lessons in the 3rd grade of primary school. The study group of the research consists of 50 classroom teachers. The data were collected by using a semi-structured interview form from the classroom teachers selected by the criterion sampling technique. Descriptive analysis technique was used to analyze the collected data. According to the research findings, the success and motivation of the students who attend the REPPS course increases significantly. The teachers participating in the research stated that the REPPS program is very beneficial and productive for the students, that due to the low number of students participating in the modules in the program, the teachers have the opportunity to deal with their students one-on-one, which creates motivation and self-confidence in the students, that the parents do not show enough interest in the program, that the resources are less or insufficient. They stated that the module durations were short and the student identification tool was not made objectively.

Keywords: Education Program in Primary Schools (REPPS), Class Teacher, Primary School, Learning.

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID NO: 0000-0003-0080-5530, harunacil78@gmail.com

² Prof. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, ORCID NO: 0000-0002-1545-1379, aekinci74@yahoo.com

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID NO: 0000-0002-1424-129X, metin.dundar@std.hku.edu.tr

⁴ MEB, Okul Müdürü

1. GİRİŞ

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler eğitim sistemlerini iyileştirmek için çeşitli yatırımlar yaparak altyapı sistemlerini geliştirmektedirler (Kavan ve Adıgüzel, 2021). Türkiye eğitim sistemi de gün geçtikçe daha fazla sınav ve akademik başarı odaklı yapılanmalarla nitelik kazanmaktadır (Köterelioğlu, 2015). Özellikle ortaöğretim ve yükseköğretime geçiş sınavlarının belirleyici olduğu ve okul başarısının akademik başarı ile ölçüldüğü tutum ve yaklaşımlar önemli sorunları da beraberinde getirmektedir. Bunlardan biri de herhangi bir nedenle akademik başarısı düşük olan öğrencilerin yaşadığı sorunlardır (Sarier, 2016).

Yapılan araştırmalar eğitim sürecindeki başarısızlığın öğrenci, aile, okul, öğretmen gibi farklı nedenlerini (Polat, 2009; Özer ve Anıl, 2011) ortaya koymakla birlikte söz konusu başarısızlığa karşı yapılacak çalışmalar ve öğrencilere verilebilecek akademik desteklere dair araştırmaların oldukça sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrenci kaynaklı akademik başarının düşük olma nedenleri ise düşük düzeydeki benlik saygısı, özyeterlik endişesi, motivasyon ve ders çalışma alışkanlığına ilişkin sorunlar olarak tespit edilmiştir (Sarier, 2016). Söz konusu bireysel yetersizlik alanlarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması oldukça önem arz etmektedir. Özellikle bu tür çalışmaların temel eğitimde yapılması daha kritik bir işlev görecektir. Toplum ne kadar gelişirse gelişsin temel eğitim hizmetlerinden yararlanamayan bireyler her zaman bulunmaktadır (Öztekin, Kavan ve Çelik, 2021).

İlkokul; öğrencilerin Türkçe okuma, okuduğunu anlama, yazma, dinleme ve konuşma becerileri ile matematikte temel beceriler olan dört işlemi, sayıları ve aralarındaki ilişkiyi öğrenerek gerçek hayatta kullanabilecekleri ve üst öğrenime hazırlandıkları kademedir. Bu temel becerileri edinemeyen öğrencilerin gündelik yaşamda ve üst öğrenimde yeterince başarılı olmaları beklenemez. Bu kapsamda başarı düzeyi düşük öğrencilere akademik destek sağlamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) (222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 1961; 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 1973; MEB Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2014) İlkokullarda Yetiştirme Programı'nı (İYEP) hazırlamıştır. İYEP yönergesinin (MEB, 2018) 4. Maddesinin Ç Fıkrasında “İYEP: İlkokulların üçüncü sınıfına devam eden, özel eğitim tanısı olmayan, önceki eğitim ve öğretim yılları içinde çeşitli nedenlerle Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarında yer alan ve bu program kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilerin yetiştirilmesi için uygulanacak olan program” şeklinde tanımlanmıştır. Yönergenin 5. Maddesine göre ilkokullarda yetiştirme programının amaçları:

- a) Öğrencilerin Türkçe ve matematik derslerinde İYEP kapsamında belirlenen kazanımlara ulaşmalarını sağlayacak etkinlikler ve öğrenme yaşantıları planlamak,
- b) Öğrencilerin psikososyal açıdan desteklenmesini sağlamak,
- c) Sonraki eğitim kademelerinde ortaya çıkması muhtemel uyum sorunlarını önlemek,
- d) Akademik başarısızlıktan kaynaklanan devamsızlıkların önüne geçmek,
- e) Programa dâhil edilen öğrencilerin beklenen öğrenme seviyesine ulaşmasına yardımcı olmak,
- f) Sorun çözebilen, iletişime ve öğrenmeye açık, öz güven ve sorumluluk sahibi sağlıklı ve mutlu bireylerin yetiştirilmesine imkân sağlamaktır.

MEB'in genel amaçlarından biri de tüm öğrencilere nitelikli bir eğitim hizmeti sunmaktır. Temel eğitimde okuma, okuduğunu anlama, yorumlama, yazma ve matematik dersinde temel becerileri öğrencilere kazandırma temel amaçlardır (MEB, 1973). Özellikle devam ettiği sınıf düzeyinde gerekli temel kazanımları edinemeyen öğrencilerde öz güven kaybı, başarısızlık duygusu ve öğrenme sürecinden kopmalar gibi hususlar önemli sorunlar

olarak sıralanabilir. Ayrıca bu tür öğrenciler bir üst sınıfa geçtiklerinde öğrenme sürecinde zorluklar ve uyum sorunları yaşamaktadırlar. Bu nedenle bahse konu olan öğrencilerin devamsızlık ve başarısızlık gibi risklerle karşı karşıya oldukları sık sık dile getirilmektedir (UNICEF, 2017). Bu kapsamda MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF) ile iş birliği yaparak 02.02.2018 tarih ve 2303283 sayılı karara istinaden, 2017-2018 eğitim, öğretim yılının bahar döneminde ilkokullarda öğrenim gören 3 ve 4. sınıflardaki öğrencilere yönelik olarak belirlenen illerde İYEP pilot uygulama çalışmalarını başlatmıştır. Bu iller; Ağrı, Ankara (Altındağ, Haymana, Mamak, Sincan), Bingöl, Edirne, Hatay, İstanbul (Bağcılar, Çatalca, Çekmeköy, Esenler, Esenyurt, Kartal, Pendik, Silivri, Sultanbeyli), Konya, Mardin, Ordu, Siirt, Sivas ve Şanlıurfa'dır. MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 18.09.2018 tarih ve 16702389 sayılı yönergesi gereğince İYEP, 2018-2019 eğitim, öğretim yılında ülkenin tamamında uygulanmıştır (MEB, 2020).

İYEP Uygulama Süreci ile ilgili hususlar, ilgili yönergenin 14. Maddesinde şu şekilde açıklanmıştır:

“Bakanlık tarafından hazırlanan Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA) ekim ayının ikinci haftasında uygulanır. ÖBA sonuçları öğrencinin kendi sınıf öğretmeni tarafından e-Okul Yönetim Bilgi Sistemindeki İYEP Modülüne 3 (üç) iş günü içerisinde girilir. İYEP'e alınacak öğrenciler e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi tarafından belirlenir. Program ise Ekim ayının üçüncü haftasında başlar. Program hafta sonlarında, hafta içi ders saatleri dışında, bunların uygun olmaması durumunda okulun şartları ve personel durumu da dikkate alınarak okul yönetimince planlanacak zamanlarda uygulanır. Programın süresi hafta içi günde 2 ders saatini, hafta sonu günde 6 ders saatini ve haftada toplam 10 ders saatini geçemez. İYEP'te öğrencinin kendi sınıf öğretmeni, okulun diğer sınıf öğretmenleri, ilçe norm fazlası sınıf öğretmenleri, ilçede programda görev almak isteyen sınıf öğretmenleri, ders ücreti karşılığında görevlendirilen sınıf öğretmenleri, bunların olmaması durumunda ders ücreti karşılığında görevlendirilen öğretmenler görev alabilir. Bir İYEP grubunun 1-6 öğrenciden oluşturulması esastır. 6 öğrencilik bir grup tamamlanmadan ikinci bir grup açılamaz. Ancak bu sayı en fazla 10 öğrenciye kadar çıkartılabilir. İYEP'e alınacak öğrenci velilerinden “veli izin belgesi” alınır. İYEP'te görevli öğretmenler tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, belirlenen kazanımlara ulaştığı tespit edilen öğrencilerin bir üst modüle geçmesine karar verilir. Diğer öğrenciler için programın uygulanmasına devam edilir.”

Yukarıda temel çerçevesi verilen programın sürdürülebilmesi ve revize edilebilmesinde programların uygulayıcıları olan öğretmenlerin görüşlerinin belirlenmesi önemlidir. Bu bağlamda çalışmada İYEP programının uygulayıcıları olan öğretmenlerin görüşlerinin belirlenmesi çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımına dayalı olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim çalışmaları katılımcılar tarafından tanımlanan bir olgu hakkında araştırmacının, söz konusu katılımcı deneyimlerini açığa çıkarmak için uygulanan araştırma stratejisidir (Creswell, 2007). Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olamadığımız olguları aydınlatma amacı taşır. Olgubilim araştırmalarında veri toplama kaynakları araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan, bu olguyu dışa vurabilecek, yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu amaçla veriler, İYEP uygulamasında ders veren sınıf öğretmenlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, ölçüt örnekleme tekniğiyle belirlenmiştir. Nitel veriler, bir konuyu ölçmekten ziyade tanımlamaya çalışan bilgileri toplar. İzlenimler, görüşler ve fikirlerden oluşur. Nitel araştırmalar insanların motivasyonları, düşünceleri ve tutumları hakkında bilgi edinmek için konunun derinlemesine incelenmesini amaçlar. Söz konusu bu durum, araştırmalarda var olan katılımcıların büyük sayıdaki örneklem arasından seçkisiz örneklem yöntemiyle seçilmesini önermez (Creswell, 2017). Bu tanıma istinaden araştırmanın çalışma grubunu belirlemek için temel ölçüt 3. sınıf öğretmeni olmak ve İYEP kursunda aktif olarak görev almak şeklinde belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Demografik Verileri

Kişisel Bilgiler	Değişken	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	14	28
	Erkek	36	72
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	14	28
	6-10 Yıl	11	22
	11-15 Yıl	11	22
	16-20 Yıl	7	14
	21 Yıl ve üstü	7	14
Mezun Olduğu Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	46	92
	Diğer	4	8
Öğrenim Durumu	Lisans	48	96
	Lisansüstü	2	4
Toplam		50	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmanın çalışma grubunu 50 sınıf öğretmenin oluşturduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %28’inin kadın, %72’sinin erkek; %28’inin 1-5 yıl, %22’sinin 6-10 yıl, %22’sinin 11-15 yıl, %14’ünün 16-20 yıl, %14’ünün 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme; %92 sinin sınıf öğretmenliği mezunu, %8’inin diğer bölümlerden

mezun olduğu; %96'sının lisans, %4'ünün lisansüstü eğitim mezunu olduğu görülmektedir. Çalışma grubunun İYEP kapsamında okuttuğu modüller ise Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Çalışma Grubunun İYEP Programı Kapsamında Okuttuğu Modüller

Okutulan Modüller	f
T1	10
T2	13
T3	17
M1	17
M2	18
M4	24

İYEP'e göre bir sınıf öğretmeni yalnızca T1 (Türkçe 1. modül) modülünde görev alabildiği gibi T1+M1 (Türkçe 1. modül ve Matematik 1. modül) modülünde de görev alabilmektedir. Bazı öğretmenler aynı öğretim programı içerisinde programların çakışmaması şartıyla birden fazla modülde de görev alabilir. Aynı zamanda İYEP okul komisyonu, modülleri birleştirebilmektedir (MEB, 2018).

2.3. Veri Toplama Aracı

İYEP kursunda aktif olarak görev yapan sınıf öğretmenlerinin kursa ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Form hazırlanırken *İlkokullarda Yetiştirme Yönergesi* ve *Uygulama Kılavuzu* incelenmiştir. Programa yönelik açık uçlu sorular hazırlanmış, alan uzmanlarından görüş alınmıştır. Ön uygulama 20 sınıf öğretmenine yönelik olarak yapılmıştır. Yapılan ön uygulamadan sonra soruların katılımcılar tarafından anlaşıldığı belirlendikten sonra görüşme formuna son şekli verilmiştir. İYEP kursuna yönelik olarak hazırlanan görüşme formu aşağıdaki soruları içermektedir.

1. İYEP uygulamasına ilişkin genel görüşleriniz nelerdir?
2. İYEP'in verimli veya etkili olduğunu düşünüyor musunuz?
3. İYEP uygulama süresince yaşadığınız sorunlar nelerdir?
4. İYEP uygulamasının daha etkili ve verimli olabilmesi için önerileriniz nelerdir?
5. İYEP uygulamasına katılan öğrenciler akranlarından ayrışma duygusunu ne düzeyde yaşamaktadırlar? Öğrenciler üzerindeki etkileri nelerdir?
6. İYEP uygulaması kapsamında öğrencilerin psikolojik ve sosyal açıdan desteklenme durumuna ilişkin görüşleriniz nelerdir?
7. İYEP uygulamasının amacına uygun yürütülme düzeyini açıklar mısınız?
8. İYEP uygulamasının verimliliği için İYEP Okul Komisyonu ve Okul Yönetiminden beklentileriniz nelerdir?

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu Mardin ili Kızıltepe ilçesinde 2019-2020 eğitim, öğretim yılının ikinci döneminde farklı okullarda görev yapmakta olan 50 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Uygulama araştırmacılar tarafından öğretmenlere sunulan görüşme formlarının doldurulması yoluyla yapılmıştır. Öğretmenlere öncelikle araştırmanın amacı açıklanmış ve görev aldıkları İYEP kursuna ilişkin görüşme formundaki sorular çerçevesinde görüşlerini detaylı yazmaları gerektiği ifade edilmiştir. Formlar araştırmacılar tarafından araştırmaya katılan öğretmenlerden toplanmıştır.

Araştırmanın bulgularını öğretmenlerin İYEP uygulama sürecine ilişkin görüşleri oluşturmaktadır. Bu çerçevede araştırmaya katılan öğretmenlerin soru formlarına yazdıkları cevaplar iki farklı şekilde ele alınmıştır. Soruların belirlemeye çalıştığı İYEP uygulamasına ilişkin niteliğe dair genel görüşlerin yorumlanmasında doğrudan alıntılara odaklanılmıştır. Ancak diğer sorulara verilen cevaplar nitel veri analizlerinden olan içerik analizine tabi tutulmuş, soru alanlarına göre görüşler bulgulardan çıkarılan cümlelere göre yapılan kodlamalarla düzenlenerek tablolar hâlinde sunulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Özellikle soruların niteliğine bağlı olarak görüşlerin çeşitlenmesine dayalı oluşturulan tablolara göre bulgular yorumlanmış ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin isimleri numaralandırılarak (Ö1, Ö2, Ö3 gibi) belirtilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde İYEP kursunda görev alan öğretmenlerin İYEP kursunun verimliliği, etkililiği, olumlu ve olumsuz yönleri, sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

3.1. İYEP Uygulamasına İlişkin Genel Görüşler

İYEP'in uygulamasına ilişkin sınıf öğretmenlerinin %62'si (n=31) programı faydalı bulurken %32'si (n=16) bazı eksiklikleri olmakla birlikte kısmen faydalı, öğretmenlerin %6'sı (n=3) da İYEP'i yetersiz görmektedir. İYEP uygulamasını faydalı bulan sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelendiğinde önceki eğitim, öğretim yılları içinde çeşitli nedenlerle Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki temel beceriler ile Matematik Dersi Öğretim Programı'ndaki öğrenme alanlarında yer alan ve İYEP kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilerin eksik öğrenmelerinin giderilmesini sağlayarak akademik başarılarının artırılması açısından faydalı olduğu yönündedir. Bu konuda Ö1 görüşlerini *"İYEP kursunu faydalı bir yetiştirme programı olarak görüyorum. Bazı kazanımları almamış veya yeterli düzeyde alamamış öğrenciler için çok faydalı buluyorum"* şeklinde ifade ederken Ö5 görüşlerini *"Türkçe ve matematik derslerinden kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrenciler, verilen bu eğitim sayesinde eksikliklerini telafi etme ve daha sonraki sınıf seviyelerini yakalama fırsatı bulabilirler."* şeklinde ifade etmiştir. Ö8 görüşlerini *"Başarı durumu iyi olmayan öğrenciler için güzel bir uygulama olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin başarılarının arttırıldığı görülmüştür."* şeklinde ifade ederken Ö14 görüşlerini *"İYEP'in, öğrenciler için faydalı olduğunu düşünmekteyim. Öğrencilerin derslere katılmalarını ve okuma yazma becerilerini arttırdığını söyleyebilirim. Matematik işlem becerileri eskiye oranla artmıştır. Kendilerini daha iyi ifade etmişlerdir."* şeklinde ifade etmiştir.

İYEP'in faydalı ancak bazı eksik kısımlarının olduğunu dile getiren sınıf öğretmenlerinin (n=16) görüşleri incelendiğinde programın uygulanmasından ya da öğretmenlerin özlük haklarından dolayı eksiklikleri olduğunu belirtmektedirler. Bu konuda Ö6 görüşlerini *"İYEP; derslerinden geri kalmış öğrenciler için gerçekten faydalı olan, öğrencilere*

yaşıtlarına yetiştirme fırsatı veren, geniş zamana yayılmış bir programdır. Ancak kurs eğitim, öğretim yılının tümüne dağıtılsa daha verimli olur.” şeklinde ifade ederken Ö9 görüşlerini “İYEP uygulamasının katılımcı grubu, çoğu derslerde kazanımları yeterli düzeyde edinmeyen öğrencilerden oluşur. Yalnız İYEP’in kazanımları kursa katılan öğrencilerin akademik seviyelerine göre değil, normal öğrencilere göre düzenlenmiştir.” şeklinde ifade etmiştir. Ö43 ise görüşlerini “Derslerinde geri kalmış öğrencilerin toparlanması açısından gerekli bir uygulamadır. Ancak fiziki ve teknik koşulların elverişsizliği yüzünden kurs programı yeterli düzeyde etkili olamıyor. Mesela servisle gelen öğrenciler katılım sağlayamıyor vb. sorunlar var.” şeklinde ifade etmiştir.

Özlük hakları konusunda Ö13 görüşlerini “Genel olarak çok iyi olması gereken bir uygulama lakin bu uygulamada sınıf öğretmenlerine haksızlık yapıldığı kanısındayım. Destekleme ve Yetiştirme Kursu (DYK) için yapılan ücretlendirmenin aynısının bu programda da uygulanması gerekir.” şeklinde ifade etmiştir. Ayrıca Ö46 görüşlerini “İYEP’in öğrencilerin devamsızlık sorunu yaşamadığı sürece derse katılımını arttırdığı, ders performansını, öğrencinin öz güvenini artırmada etkili olduğunu, fırsat ve imkân eşitliği sağlamada olumlu anlamda katkısının olduğunu düşünüyorum.” şeklinde öğrenciden kaynaklanan sorunları ifade etmiştir.

İYEP’i yetersiz gören sınıf öğretmenlerinin (n=3), görüşleri incelendiğinde öğrencilerin isteksizliği ve sonuca ulaşamadığı ifade edilmiştir. Bu konuda Ö15 “İYEP uygulamasını yetersiz buluyorum, verilen dersler çok basit, çocuklar ders yapmak istemiyorlar. Ayrıca öğrenciler okula zorla geliyormuş havası var.” ifadesini kullanmıştır.

Bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, çeşitli sebeplerle akademik öğrenmede akranlarının gerisinde kalan öğrencilere yönelik yapılan çalışmaların, öğrencilerin öğrenme eksiklerini telafi ederek özgüven kazanmalarına ve uygulamada yaşanan birtakım sorunların çözülmesi durumunda İYEP uygulamasının faydalı ve öğrencilere katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir.

3.2. İYEP’in Verimli Olma Durumuna İlişkin Görüşler

“İYEP’in verimli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna yönelik görüşler incelendiğinde; sınıf öğretmenlerinin %80’inin (n=40) verimli, %18’inin (n=9) az verimli veya verimsiz, %2’sinin (n=1) de kararsız kaldığı tespit edilmiştir. İYEP’in verimli ve etkili olduğunu belirten sınıf öğretmenlerinin (n=40) görüşleri incelendiğinde öğrencilerin eksikliklerinin tamamlanması, daha az öğrenci ile eğitim yapılması ve öğrencilerin özgüven kazanmaları açısından faydalı olarak gördükleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerden Ö1 “Bazı derslerde temel becerileri eksik olan öğrenciler için bu programı verimli buluyorum. Öğrenci sayısının az olması nedeniyle öğretmen öğrencilerle daha fazla ilgilenme fırsatı bulduğundan öğrenciler bazı noktaları daha iyi öğrenip kendilerini daha rahat ifade edebiliyorlar.” şeklinde görüş belirtirken Ö21 ise “İYEP çok faydalı bir uygulamadır. Öğrenciler temel derslerde olan eksikliklerini tamamlıyor, kendi sınıfındaki akranları ile yaklaşık aynı seviyeye gelmesi öğrencilerde özgüven oluşmasını sağlıyor, aynı zamanda öğretmen öğrencinin tam öğrenmesini sağlayarak kendi sınıfında konularını aksatmadan işleyebiliyor, aynı zamanda İYEP ile fırsat ve imkân eşitliği sağlanıyor.” şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir. Ayrıca katılımcılardan Ö22 “İYEP’in verimli olduğunu düşünüyorum, çünkü az öğrenci ile ders yapılıyor, her öğrenciye yeterince zaman ayrıldığı için gayet verimli oluyor. Ayrıca verimli olmak öğretmene de bağlıdır. Eğer öğretmen kursu ciddiye alırsa oldukça verim elde edeceğini düşünüyorum.” şeklinde ifade kullanmıştır. Bununla birlikte Ö46 “Verimli ve etkili bir program olduğu kanısındayım. Çünkü bu programdaki öğrencilerin akranlarına göre öğrenim

açısından geride kalan öğrenciler olduğundan özgüven eksikliği, kendini ifade edememe, derse olan ilgilerinin azalması gibi sorunlar yaşayabiliyorlar. İYEP Programı ile homojen bir ortamda öğrenim gördüklerinde ve seviyelerine uygun ders etkinlikleri yapıldığından bu sorunları atlatma konusunda avantajlı bir konuma ulaşabiliyorlar.” şeklinde görüş belirtirken, Ö2 ise “Pekiştirme açısından oldukça verimli. Öğrenci mevcudunun düşük olması öğrenmeyi daha kalıcı hale getiriyor. Ders saatleri artırılabilir.” şeklinde görüş dile getirmiştir.

İYEP’in yeterince verimli olmadığını belirten sınıf öğretmenlerinin (n=9), bu görüşe sahip olmalarına dair gerekçeleri şu şekilde sunulmuştur. Ö9 “Hafta sonu yapılan bu kursu çocuklar kendilerine verilen bir angarya olarak görmüştür. Bu yüzden çok etkili olduğunu düşünmüyorum.” şeklinde bir ifade kullanmıştır. Bu konuda Ö15 “Çok az öğrencide etkili oluyor. O da genellikle ailesi tarafından ilgilenen öğrencilerde etkili oluyor.” şeklinde ifade kullanırken Ö36 ise “İYEP Programı pek verimli geçmiyor. Çünkü öğrenciler okula gelip ders dinlemek istemiyorlar. Hafta sonu tatilini dört gözle bekleyen bir çocuğu hafta sonları okula getirmek çok zor oluyor.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. İYEP’in verimli ve etkili olması konusunda ne olumlu ne olumsuz yönde görüş belirten sınıf öğretmeni ise Ö11 görüşünü “Ne verimli ne de verimsiz diyebilirim. Öğrenciler arasında seviye farkları olduğundan birebir eğitim vermek zorunda kaldım. Bu da verimi düşürdü.” şeklinde dile getirmiştir.

3.3. İYEP Uygulama Sürecinde Sınıf Öğretmenlerinin Yaşadığı Sorunlar

İYEP uygulama sürecinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunlara dair sorulan soruya verilen cevaplar incelendiğinde elde edilen sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. İYEP Uygulama Sürecinde Sınıf Öğretmenlerinin Yaşadığı Sorunlar

Görüşler	f
1. Öğrencilerin devamsızlık sorunları	30
2. Velilerin duyarsızlığı	11
3. Kaynakların yetersizliği	8
4. Kursların hafta sonu yapılması	6
5. Herhangi bir sorun yok	5
6. Öğrenci değerlendirme aracının (ÖDA) sağlıklı yapılmaması	3
7. Modül sürelerinin kısa olması	3
8. Derslik sıkıntısı	2

Tablo 3 incelendiğinde İYEP’in uygulama sürecinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı en büyük sorunun öğrenci devamsızlıkları olduğu tespit edilmiştir. Hafta sonu yapılan kurslara öğrenciler tatil günlerinde gelmek istememekte ve bu durum devamsızlık sorununa yol açmaktadır. Öğretmenlerin, velilerin ilgisizliği ve kaynak yetersizliği gibi sorunları da ifade ettikleri görülmektedir. Devamsızlık sorununun veli ilgisizliği ile ilişkili olduğunu da söylemek mümkündür. Ayrıca destekleyici eğitimde ihtiyaç duyulabilecek ek materyal ve kaynakların okullar tarafından sağlanamayışı öğretmenlerin temel sorun alanlarından bir diğeri olarak öne çıkmaktadır.

3.4. İYEP Uygulamasının Daha Etkili ve Verimli Olabilmesi İçin Sunulan Öneriler

İYEP uygulamasının daha etkili ve verimli olabilmesine dair sorulan soruya verilen cevaplar incelendiğinde elde edilen öneriler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. İlkokullarda Yetiştirme Programının Daha Etkili ve Verimli Olabilmesi İçin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Görüşler	f
1. Programın içeriği zenginleştirilmeli ve yeterli materyal desteği sağlanmalı	18
2. Okul-öğretmen-aile iş birliği olmalı	9
3. Ders saatleri artırılmalı ve kurs tüm öğretim yılına yayılmalı	8
4. Öğrenci devamsızlıkları ile ilgili sorunlar çözülmeli	6
5. Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) objektif uygulanmalı	5
6. Öğretmenlerin kurs ücretleri artırılmalı	4
7. Kurs hafta sonları yapılmamalı	3
8. Program 2. sınıftan itibaren uygulanmalı	2
9. Program Türkçe ve matematik dışındaki dersleri de kapsamalı	1

Tablo 4 incelendiğinde İYEP’in daha etkili ve verimli olabilmesi için sınıf öğretmenleri en çok programın içeriğinin zenginleştirilmesi ve yeterli materyal desteğinin sağlanması gerektiğini dile getirmişleridir. Öğretmen görüşleri incelendiğinde uygulanan programın içeriğinin kursa katılan öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldığı, programın içeriğinin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve yeterli materyal desteği sağlanması gerektiği ifade edilmiştir. Öğretmenler İYEP kursuna katılan öğrencilerin yeterli kazanımları edinebilmeleri için okulun aile ile iletişim halinde olup iş birliği yapmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. İYEP’in daha etkili ve verimli olabilmesi için sınıf öğretmenlerinin sıklıkla dile getirdiği diğer bir görüş ise öğretmenlerin kurs ücretlerinin artırılmasıdır. İYEP kursu okulun şartlarına göre ya hafta içi veya hafta sonu yapılmaktadır. Kurs ücretleri Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar’a göre normal ek ders ücreti ödenmektedir. Ancak Ortaokullarda Destekleme ve Yetiştirme Kursu’nda (DYK) görev alan öğretmenlere artırımlı ek ders ücreti ödenmektedir. İYEP Kursunda görev alan sınıf öğretmenleri de bu uygulamadan yararlanmak istemektedirler.

3.5. İYEP Uygulamasının Öğrenciler Üzerindeki Etkileri

İYEP’e katılan sınıf öğretmenlerinin %48’i öğrencilerde ayrışma duygusuna hiç rastlamadığını belirtirken, sınıf öğretmenlerinin %20’si öğrencilerin ayrışma duygusu yaşadığını, %16’sı kursa katılan öğrencilerde önemli derecede ayrışma duygusuna rastlamadığını yine %16’sı da kurs başlangıcında ayrışma duygusunun olduğunu ancak kursla birlikte bu duygunun kaybolduğunu dile getirmektedir.

Kursa katılan öğrencilerin ayrışma duygusuna katılmadığını belirten sınıf öğretmenlerinden (n=24) bazılarının görüşleri şunlardır:

Ö8 “Çocuk üzerinde olumsuz bir etki olmamıştır.”

Ö10 “Asla olumsuz bir etki ya da aşağılanma hissi görmedim. Tam aksine İYEP etkinliğine katılmayan öğrencilerin de kursa gelmek istediğini, etkinliklere katılmak istediğini gözlemledim.”

Ö49 “Öğrenciler üzerinde akranlarından ayrışma gibi bir durum söz konusu bile değil aksine öğrencinin olumlu yönde kendini özel hissettiğini düşünüyorum.”

Ö41 “Ben öğrencilerimde sorun yaşamadım. Hatta derse çok istekli katılıyorlardı. Bu durumda en büyük görev öğrencinin kendi sınıf öğretmenine düşmektedir. Öğrencisi İYEP kursuna katıldığı için çocuklar değil de veliler daha çok üzülüyor.”

İYEP kursuna katılan öğrencilerin velileri bu durumu kabullenmekte zorlanıp çocuğu için olumsuz bir durum olarak görmekte ve bazen çocuğunu kursa göndermek istememektedir. Bu durumda sınıf öğretmenleri velileri İYEP kursu hakkında bilgilendirmeli ve velilerin kurs hakkındaki olumsuz bakış açılarını giderici bir rol oynamalıdır. Sınıf öğretmenleri kursa katılan öğrenciler ile de görüşerek kurs hakkında bilgi vermeli ve öğrencileri motive etme çabası göstermelidir.

Ö19 “Öğrenci öğrendiklerini normal ders saatlerinde uyguladığında öğrencide özgüven sağlıyor. Diğer öğrenciler de kursa katılan arkadaşlarına karşı pozitif yönde bakış açısı geliştiriyor.”

İYEP kursuna katılan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersinde yeterli kazanımı elde edemeyen öğrencilerden oluştuğu gerçeği göz önünde bulundurulursa, kursa katılan öğrencilerin başarı seviyelerinin kurs başladıktan sonra artışı bu durumun da öğrencilerde özgüven duygusunun gelişmesini sağladığı söylenebilir. Kursta aynı seviyede olan öğrencilerin sınıf içi etkinliklere etkin katıldıkları, kendilerini daha iyi ifade ettikleri ve zamanla kendi sınıflarındaki akranlarıyla aynı seviyede olabildikleri tespit edilmiştir.

Kursa katılan öğrencilerde ayrışma duygusunun yaşandığını dile getiren sınıf öğretmenlerinden (n=10) birinin görüşü şu şekildedir:

Ö5 “Çocuğun ders saati bittikten sonra okulda kalması veya başka bir öğretmenden ders alması illaki kendi kafasında ve arkadaşlarında bir ayrışma yaratacaktır.”

İYEP kursu okulun fiziki şartlarına göre hafta içi okul dersleri bitiminden sonra ya da hafta sonları yapıldığı için kursa katılan öğrencilerde ayrışma duygusunun yaşanmasına sebep olabilmektedir. Ayrıca, İYEP kursunda öğrencinin sınıf öğretmenin dışında farklı bir öğretmenden ders alması da benzer bir duygu geliştirebilmektedir. Zira ilkokul çağında öğrencilerin öğretmenleri ile kurduğu duygusal bağın güçlü olduğunu söylemek mümkündür.

Ö7 “Tabii ki öğrenci üzerinde başarısızlıktan kaynaklanan bir duygu söz konusu, öğrenciler biraz kendilerini dışlanmış görüyorlar.”

Ö45 “İYEP uygulamasının en büyük dezavantajlarından biri de çocuğun kendisini diğer çocuklardan eksik, geride kalmışlık duygusuna kapılıp okula karşı soğuması artık devamsızlık boyutuna bile gelmesine bazen neden olabiliyor.”

Yukarıda ifade edilen görüşlere göre İYEP kursuna katılan öğrencilerden bazıları kendilerini akranlarından ayrıştırmış ve yetersiz ve görebilmektedir. Bu durum özgüven kaybı, okula karşı isteksizlik ve dışlanmışlık duygusunu besleyebilmektedir. Kursa katılan öğrencilerde önemli derecede ayrışma duygusuna rastlamadığını belirten sınıf öğretmenlerinden (n=8) bazılarının görüşleri şu şekildedir:

Ö14 “Öğrencilerde çok fazla ayrışma duygusu yaşanmamıştır. Aynı okul çatısı altında olduklarından birbirlerine ve derslere çabuk uyum sağlamışlardır.”

Ö29 “Çocuklar ister istemez derslerde geri olduklarının farkında, yapılan sınav sonucunda başarılı olamadıkları için bu kursa katıldıklarının farkındalar. Buna rağmen yaşları küçük olduğu için fazla olumsuz etkilendiklerini görmedim.”

İYEP Kursuna katılacak öğrencileri belirlemek için bakanlık tarafından hazırlanan Öğrenci Değerlendirme Aracı (ÖDA) uygulanmaktadır. Türkçe ve matematik dersinde yeterli kazanımları edinemeyen öğrenciler sistem tarafından belirlenir. Kursa katılacak öğrenciler bu durumun bilincindedirler. Bu durumda öğrencilerin yetersizlik ve ayrışma duygusu yaşadıklarına ilişkin öğretmen görüşlerinin aksine öğrencilerin kayda değer bir olumsuz duyguya kapılmadıklarını ifade eden öğretmen görüşleri de azımsanmayacak düzeydedir. Bu durumda ayrışma duygusunun minimize edilmesinde öğretmenlerin pozitif yaklaşımları ve süreci daha esnek ve destekleyici şekilde sürdürmelerinin katkı sağlayacağı söylenebilir. Kursa katılan öğrencilerde başlangıçta ayrışma duygusunun var olduğunu ancak bu duygunun zamanla kaybolduğunu ifade eden öğretmen görüşlerinden bazıları (n=8) şu şekildedir:

Ö1 “Kurs başlangıcında öğrencilerde görülen ayrışma duygusu öğrencilerin bazı becerileri kazanmasıyla ortadan kalkmaktadır. Sınıfında kendini daha rahat ifade edebiliyor.”

Ö20 “Başlangıçta öğrenciler biraz isteksiz olabiliyorlar. Ama zamanla konular işlendikçe, öğrenildikçe ve başardıklarını gördükçe kendilerini iyi hissetmeye başlıyorlar. Öz güvenleri artıyor. Bu da arkadaşlarıyla iyi iletişim kurmalarını sağlıyor.”

Kurs başlangıcında ayrışma duygusu yaşayan öğrencilerin zamanla öğrenme ve başarıma duygusunu tatmalarıyla birlikte uyum sağladıkları tespit edilmiştir. Bu süreçte öğretmenin pozitif ve destekleyici tutum ve davranışlar göstermesi, öğrencilerin küçük başarılarını takdir ederek dahil edici ve ödüllendirici bir yaklaşım içerisinde olmasının önemli olduğunu ifade etmek mümkündür. Belirli bir seviyeye gelen öğrencilerin sınıfında da kendini daha iyi ifade ettiği ve sınıf içi öğrenme etkinliklerine daha fazla katıldığı öğretmen görüşlerinden anlaşılmaktadır.

3.6. İYEP Uygulaması kapsamındaki Öğrencilerin Psikolojik ve Sosyal Açıdan Desteklenme Durumları

İYEP uygulaması kapsamında öğrencilerin psikolojik ve sosyal açıdan desteklenme durumuna ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin İYEP Uygulaması Kapsamında Öğrencilerin Psikolojik ve Sosyal Açıdan Desteklenme Durumuna İlişkin Görüşleri

Görüşler	f
1. Kursun amacı öğrencilere izah edilmeli ve rehberlik edilmeli	28
2. Öğretmenler öğrencilerle birebir ilgilendiği için öğrenciler mutlu ve başarılı oluyorlar	10
3. Öğrencilerin psikolojik ve sosyal açıdan desteklenmelerine gerek yok	6
4. Motivasyonu artırmak için ödüllendirme yapılmalı	5
5. Bu kurs resim ve müzik dersleriyle desteklenmeli	1

Tablo 5 incelediğinde İYEP uygulaması kapsamında öğrencilerin psikolojik ve sosyal açıdan desteklenme durumuna ilişkin sınıf öğretmenleri en çok “Kursun amacı öğrencilere izah

edilmeli ve rehberlik edilmeli.” şeklinde görüş belirtirken, ikinci sırada “Öğretmenler öğrencilerle birebir ilgilendiği için öğrenciler mutlu ve başarılı oluyorlar.” görüşünü dile getirmişlerdir. Yukarıdaki görüşlere göre öğrencilere kursun amacının açık şekilde ifade edilmesi ve etkili bir rehberlik ve destek sağlanması durumunda başarının artacağı ve öğrencinin daha fazla dahil olacağı söylenebilir.

3.7. İYEP Uygulamasının Amaca Uygun Yürütülmesi

Sınıf öğretmenlerinin %46’sı İYEP uygulamasının amacına uygun yürütüldüğünü, %34’ü İYEP Programının amacına uygun yürütülmekle birlikte bazı eksikliklerinin olduğunu ve bunların giderilmesi gerektiğini ifade etmişken sınıf öğretmenlerinin %20’si de İYEP Programının amacına tam olarak ulaşmadığını dile getirmişlerdir.

İYEP Programının amacına uygun yürütüldüğünü düşünen sınıf öğretmenlerinden (n=23) bazılarının görüşleri şu şekildedir:

Ö2 “Başarı düzeyi yüksek bir etkinliktir. İstenilen hedeflere büyük ölçüde ulaşılabiliyor.”

Ö6 “Sürekli katılım olunca kursun amacına ulaştığını düşünüyorum. Okulda bütün seviyeler uygun ve zamanında yürütülüyor. Yapılan çalışmaların uygunluk düzeyinin üstüne bile çıktığını söyleyebilirim. Öğrencilerde yaşanan gelişme ve ilerleme bunun kanıtıdır.”

İYEP kursunun amacına uygun yürütülmesi için en başta okul idaresi ve öğretmenler tarafından gerekli iş ve işlemlerin zamanında yapılması gerekmektedir. Bu yapıldıktan sonra kursa katılacak öğrenci velilerine kurs hakkında gerekli bilgilendirme yapılarak çocuğun kursa devamı sağlanmalıdır. Kursa devam eden öğrencilerin program kapsamında istenilen kazanımları elde ettiği ve istenilen seviyeye geldikleri öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Bu görüşlerden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö7 “İYEP uygulamasının amaca uygun yapıldığını düşünüyorum. Öğrencilerimiz geride kaldığı konularda telafi edici bir eğitim almaktadır.”

Ö20 “Bence amacına uygun yürütülmektedir. Hem idare hem de öğretmenler gereken önemi gösterdikleri için çocuklar eksiklerini tamamlama şansı buluyorlar.”

Ö30 “Programın amacına uygun yürütüldüğünü düşünüyorum. Türkçe önemli; çünkü dilin gelişip zenginleşmesi, diğer bütün derslerin de gelişmesine büyük bir katkı sağlıyor. Aynı şekilde matematik becerisi günlük yaşamda gerekli ve önemlidir.”

İYEP Programının amacına uygun yürütüldüğü ancak bazı eksikliklerin giderilmesi gerektiğini düşünen sınıf öğretmenlerinden(n=17) Ö3 görüşü ise şöyledir:

Ö3 “Biz bu uygulamayı amacına uygun yürütüyoruz. Ancak zamanla çocukların ilgi ve motivasyonu düşüyor, çocukların ilgi ve motivasyonunu artırıcı çalışmalar yapılmalı.”

İYEP kursuna katılan öğrencilerin zaman geçtikçe ilgi ve motivasyonlarının azaldığı tespit edilmiştir. Bunun önüne geçmek için derslerin yanı sıra kursta sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler yapılmalıdır. Söz konusu faaliyetlerin öğrencileri katılıma ilişkin motive edeceğini söylemek mümkündür. Bu konuda bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

Ö5 “Eğer öğrencinin derse devamı sağlanır, veli ile iletişim kuvvetli olursa başarıya ulaşabilir. Bunun yanında öğretmenin tutum ve davranışları, mesleki yeterliliği de seviyeyi yükseltmede etkili olacaktır. Derslik sayısı artırılıp az öğrenci ile başarı artacaktır.”

Ö31 “İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) giderilmesi gereken bazı eksiklikler ile beraber, gereken ilginin gösterilmesi ve katılımın sağlanmasıyla uygunluk düzeyi bakımından amacına ulaşacağına inanıyorum.”

İYEP’in amacına uygun yürütülmesi için programa katılacak velilerin program hakkında yeterince bilgilendirilmesi ve öğrenci devamının sağlanması oldukça önem taşımaktadır. Kursa devam eden öğrencilerin akademik başarısında artış olduğu öğretmen görüşlerinden anlaşılmaktadır. Kursta görev yapacak öğretmenlerin belirlenmesi de kursun amacına uygun yürütülmesi açısından önemli bir faktördür. Okul yönetimi tarafından kursta görev alacak öğretmenlerin belirlenmesinde, öğretmenlerin istekli olmaları, tutum ve davranışları, mesleki yeterliliği gibi hususlar göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.

İYEP Programının amacına tam olarak ulaşmadığını söyleyen öğretmenlerden (n=10) bazılarının görüşleri şu şekildedir:

Ö10 “Genel anlamda okul, öğretmen, öğrenci ve veli koordinasyonu tam anlamıyla yapılmadığı için asıl amacına henüz ulaşmadığına inanıyorum.”

Ö25 “Orta diyebilirim. Öğrenciler kursa neden geldiğinin bilincinde olmadığı için amaçsız bir görünüme sahiptir. Bu da haliyle verimi düşürüyor.”

İYEP kursunun amacına uygun şekilde başarılı olabilmesi için okul yönetimi, öğretmen ve veli koordinasyonunun güçlü bir şekilde sağlanması gerekmektedir. Bu yapılmadığı takdirde programın amacına ulaşması mümkün görünmemektedir.

3.8. İYEP Uygulamasının Verimliliği İçin Beklentiler

Sınıf öğretmenlerinin İYEP uygulamasının verimliliği için İYEP okul komisyonu ve okul yönetiminden beklentileri ve mevcut durumda beklentilerinin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin İYEP Uygulamasının Verimliliği İçin İYEP Okul Komisyonu ve Okul Yönetiminden Beklentileri

Görüşler	f
1. İYEP Okul Komisyonu ve Okul Yönetimi beklentileri karşılamaktadır	23
2. Veli, öğretmen ve öğrenci arasındaki koordinasyonu sağlaması	6
3. Gerekli materyaller ve ekipmanlar sağlaması	6
4. Veli bilgilendirmesinin zamanında yapılması	5
5. Öğrenci devamsızlık sorunlarının çözülmesi	5
6. Öğrenci başarısızlık sebeplerinin araştırılması	3
7. Kursu hafta içine almaları	2
8. Kursun geniş bir zaman aralığında yapılmasının sağlanması	2
9. Öğretmenleri motive edecek ücret artışının yapılmasına yönelik çalışma yapması	2
10. Diğer öğrencilerin de bu kursa katılmalarının sağlanması	1
11. Öğrenci değerlendirme aracının (ÖDA) objektif yapılması	1

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri İYEP okul komisyonu ve okul yönetiminin beklentileri büyük ölçüde karşıladığı görüşündedirler. Bunun dışında

öğretmenler, programın verimli ve amacına uygun olarak yürütülmesi için veli-öğretmen ve idare arasındaki iletişimin güçlü olması gerektiğini dile getirmişlerdir. Olumlu iletişim kanallarının kullanılması programın amacına ulaşmada önemli bir faktör olacaktır. Program için gerekli materyallerin sağlanması öğrencilerin kursa devamlarının sağlanması, devamsızlık yapan öğrencilerin devamsızlık nedenlerini araştırmak ve çözüm bulmak programın verimliliğini artıracak faktörler olarak ifade edilmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

İYEP, Türkiye’de ilk olarak 2017-2018 eğitim, öğretim yılının ikinci döneminde 12 ilde pilot olarak uygulanmıştır. MEB ve UNICEF iş birliğiyle yürütülen bu program, 2018-2019 eğitim, öğretim yılında ülke genelinde uygulanmaya başlanmıştır. Uygulama, özellikle 3. sınıflarda öğrenim gören, Türkçe ve matematik derslerinde istenilen kazanımları edinememiş öğrenciler için geliştirilmiş destekleyici bir programdır. Türk Eğitim Derneğinin (TEDMEM) 2018 Eğitim Değerlendirme Raporu’nda (2019) İYEP’in önemli bir girişim olduğu ifade edilmiştir.

Bu araştırmaya katılımda bulunan sınıf öğretmenlerinin İYEP’in etkililiği, verimliliği, uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve bu sorunlara karşı çözüm önerileri tartışılmış ve programa yönelik öneriler dile getirilmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin İYEP uygulamasına ilişkin görüşleri incelendiğinde %62’si programı faydalı görürken %32’si faydalı ama bazı eksik yanları olduğunu ve %6’sının da programı yetersiz bulduğu tespit edilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun İYEP’in öğrenciler açısından faydalı bulunduğunu göstermektedir. İYEP ile ilgili yapılan araştırma bulguları (Dilekçi, 2019; Kırmık, Susam ve Özbek, 2019; Toptaş ve Karaca, 2019) öğretmenlerin programın eksikliklerine rağmen genel olarak uygulamayı faydalı bulduğu yönündedir. Programı faydalı bulan öğretmenlerin çoğu Türkçe ve matematik derslerinden kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrenciler için verilen bu eğitim ile öğrencilerin eksikliklerini telafi etme ve sınıf seviyelerine erişimi açısından bir şans olarak görmektedirler. Programın Türkçe dersindeki kazanımları incelendiğinde okuma, okuduğunu anlama ve yorumlamaya odaklandığı; matematik dersindeki kazanımların sayılar ve dört işleme odaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin okuma ve okuduğunu anlama ile ilgili yetersizlikleri olması durumunda diğer derslerden de başarılı olmaları mümkün görünmemektedir. Boz (2018) yaptığı araştırmada ilkökul 4. sınıfta okuyan öğrencilere yönelik olarak Türkçe dersinde okuma ve okuduğunu anlama seviyesi ile matematikte problemi anlama ve çözme becerisi arasında %56 oranında pozitif yönlü orta derecede anlamlı bir ilişki bulmuştur. Söz konusu bulgularla örtüşen farklı araştırmalar (Özcan ve Doğan, 2018; Ulu, 2016; Yılmaz, 2015) da bulunmaktadır. Bu durum İYEP Yönergesinin 4. Maddesinin Ç bendinde yer alan “İYEP, ilkokulların 3’üncü sınıfına devam eden, özel eğitim tanısı olmayan, önceki eğitim ve öğretim yılları içinde çeşitli nedenlerle Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarında yer alan ve bu program kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilerin yetiştirilmesi için uygulanan program” tanımının amaçlarına ulaştığını ifade etmek mümkündür.

Araştırmada İYEP uygulamasının verimliliğine ilişkin bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun programın verimli olduğunu düşündüğünü ifade ettiği anlaşılmaktadır. Öğretmenler özellikle konuların pekiştirilmesi açısından programı verimli bulmaktadır. Bu katkıyı sağlamada öğrenci mevcudunun az olmasının önemli bir etken olduğu görüşü ağırlık kazanmaktadır. Mevcut az olunca öğretmenlerin öğrencileriyle birebir ilgilendiklerini bunun da öğrencilerde özgüven ve başarı sağladığını dile getiren öğretmenlerin bu yöndeki görüşlerini destekleyici farklı araştırma bulgularına rastlamak mümkündür. Bir başka deyişle sınıfta öğrenci mevcudu azaldıkça

öğrenci ve öğretmen başarısı artmaktadır (Başar, 1999:118). Class ve arkadaşları (Akt. Erden, 2005) kırk ve daha fazla öğrenci bulunan sınıfların öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde, on sekiz ve daha az sayıda öğrenci bulunan sınıfların ise olumlu yönde etkilediğini tespit etmiştir. Öğrenci sayısı az olan sınıflarda daha fazla öğretim yöntem, teknik ve uygulamaları kullanılabilir. Kalabalık olmayan sınıfların yararlarından biri, öğretmene sağladığı kolaylıklardır. Bu sınıflar, öğretmene ek zaman kullanımı, az kaynakla yetinebilme, her öğrenciye daha fazla zaman ayırabilme, öğrenci gelişimini daha kolay izleyebilme, sınıfı daha etkili yönetebilme, etkin öğrenmeyi kolaylaştırabilme fırsatları verir (Celep, 2002:14). Nitekim İYEP Yönergesinin 14. maddesinin (7.) bendinde *“Bir İYEP grubunun 1-6 öğrenciden oluşturulması esastır, 6 öğrencilik grup tamamlanmadan ikinci grup açılmaz. Ancak bu sayı en fazla 10 öğrenciye kadar çıkarılabilir.”* maddesi ile de paralellik arz etmektedir. Öğrencilerin sergiledikleri yüksek ders performansı onların başarılarına yansımakta ve söz konusu bu başarı da öğrencilerin eğitim ve öğretim faaliyetleri esnasında kazanmış oldukları bilgi, beceri ve davranışlarda kendini göstermektedir (Demirtaş, 2010). Bu sebeple öğrencilerin ders performanslarına ilişkin yüksek düzeydeki olumlu öğretmen görüşlerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin programın uygulanmasına dair yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular incelendiğinde öğretmenlerin birçoğunun öğrenci devamsızlığı hususunu dile getirdiği tespit edilmiştir. Dilekçi (2019) ile Yıldız ve Kılıç (2020) tarafından yapılan çalışmalarda da öğrencilerin İYEP ile ilgili devamsızlık sorunu olduğu ifade edilmektedir. Araştırma bulgularına göre, kursa devam eden öğrencilerin istenilen başarıyı gösterdiğini, devamsızlık yapan öğrencilerin başarısız oldukları tespit edilmiştir. Öğretmenler devamsızlık sorunlarının ana sebebini kursların hafta sonu yapılması nedeniyle öğrencilerin tatilde okula gelmek istemeyişlerine bağlamışlardır. Altınkurt (2008) araştırmasında, öğrencilerin akademik başarıları ile devamsızlıkları arasında ters yönde bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Bir başka ifade ile devamsızlığın artmasının okul başarısını düşüreceği bulgulanmıştır. Öğretmenlerin program ile ilgili tespit ettikleri ikinci sorun ise velilerin duyarsızlığıdır. Velilerin program hakkındaki önyargısı, çocuklarını programa göndermek istememelerine neden olmaktadır. Eğitim-öğretim sürecinde, aile ve okul arasında sağlanacak etkili bir iş birliği ve iletişim sürecinin gerek öğrenci başarısı gerekse okul başarısı açısından birçok katkı sağlayacağı söylenebilir. Öğrencilerin okul başarıları ve sosyal gelişimleri üzerinde etkili olan birçok faktör vardır. Kuşkusuz, aile faktörü öğrencilerin her türlü gelişimini ve akademik başarısını etkileyen hususların başında gelmektedir. Bu açıdan, ailelerin çocuklarının gelişimini ve başarı durumunu yakından takip etmesi ve okul süreçlerine katılımı büyük önem taşımaktadır. Başarılı bir şekilde gerçekleştirilen iş birliği süreci, öğrencilerin öğrenmesine ve başarısına olumlu katkılarda bulunacaktır (Akbaşlı ve Kavak, 2008). Özellikle ilköğretim kademesinde sağlıklı bir etkileşim ve iş birliğinin oluşturulması, çocuğun gelecekteki yaşamında belirleyici olması bakımından çok büyük önem taşımaktadır (Gökçe, 2000). Veliler öğretmenlerle olan iletişimleri sayesinde çocuklarını daha iyi tanıyıp gereksinimleri ile daha yakından ilgilenebilirler. Öğretmenlerle aileler arasındaki iletişimi güçlendirmeye yönelik çalışmaların, öğrencilerin okul başarısını yükselteceği ve disiplin sorunlarını minimize edeceğini söylemek mümkündür (Aslanargun, 2007: 125). Öğretmen görüşlerine göre, programın uygulanmasına yönelik yaşanan bir diğer sorun derslerin hafta sonu yapılmasıdır. Özellikle öğrencilerin hafta sonu tatillerinde okula gelmek istememeleri önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir. Ancak, okulların önemli bir kısmında ikili öğretim yapılması, uygulanan kursun hafta sonu düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bir diğer sorun olarak ifade edilen husus ise programda ihtiyaç duyulan kaynakların yetersizliği ve öğrenci seviyesine göre düzenlenme ihtiyacıdır. Cohen (1992), sınıflamasında materyal kullanılarak yapılan öğretimin akademik başarıya

olumlu etkisinin olduğunu ifade etmektedir. Bu kapsamda araştırmalara dayalı olarak elde edilen materyal kullanımının etkililiğine ilişkin destekleyici birçok araştırma bulgusundan söz etmek mümkündür (Akçay ve ark., 2003; Audrey, 2008; Blalock ve Montgomery, 2005; Clements, 1999; Fidan, 2008; Lowry, 1999; Mantei, 2000; Olkun, 2003). Geçmişte bu konuda yapılmış birçok çalışmayı meta-analiz yöntemiyle inceleyen Sowell (1989), Suydam ve Higgins (1977) materyal kullanılan öğretim durumlarının kullanılmayanlara oranla akademik başarı açısından daha fazla etkili olduğu sonucuna varmışlardır.

Elde edilen bulgularda, bazı öğretmenler de modül sürelerinin kısa olmasını sorun olarak görmektedirler. Toptaş ve Karaca (2019) tarafından yapılan çalışmada da benzer sorunlar dile getirilmiştir. İYEP Uygulama Kılavuzunda Türkçe birinci modülde yer alan 3 kazanım için 5 ders saati, Türkçe ikinci modülde yer alan 10 kazanım için 72 ders saati ve Türkçe üçüncü modülde yer alan 3 kazanım için 19 ders saati, Türkçe dersi için toplamda 16 kazanım için 96 ders saati ayrılmıştır. Matematik dersi için de birinci modüldeki 10 kazanım için 24 ders saati, ikinci modüldeki 7 kazanım için 24 ders saati ve üçüncü modüldeki 5 kazanım için 16 ders saati toplamda Matematik dersi için 22 kazanım için 64 ders saati ayrıldığı görülmektedir. Kazanım sayısı ve ders sayısı göz önünde bulundurulduğunda modül sürelerinin yeterli olduğu görülmektedir. Ancak, öğrencilerin öğrenme hızları daha farklı etkinlik ve tekrarları gerekli kılabilen ve daha fazla zaman alabilmektedir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin İYEP'in daha etkili ve verimli olabilmesine yönelik önerileri değerlendirildiğinde sırasıyla, programın zenginleştirilmesi ve materyal desteğinin sağlanması, ders saatlerinin artırılması, okul yönetimi-öğretmen-veli işbirliğinin artırılması, devamsızlık sorunlarının çözülmesi, öğrenci belirleme aracının (ÖDA) objektif uygulanması, kursun hafta sonları yapılmaması, kurslarda görev alan öğretmenlere ücret artışının sağlanması ile motivasyonlarının artırılması, kursun 2. sınıftan itibaren başlaması, her öğrenciye ayrı bir program uygulanması, ders yükünün hafifletilmesi gibi öneriler öne çıkmaktadır. Elde edilen bulgular İYEP ile ilgili yapılan diğer çalışmalar (Dilekçi, 2019; Kırnık, Susam ve Özbek, 2019; Toptaş ve Karaca, 2019; Yıldız ve Kılıç, 2020) ile örtüşmektedir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin İYEP'e ilişkin görüşlerinin alındığı bir diğer konu da programa katılan öğrencilerin ayrışma duygusu yaşama durumları ve çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkindir. Elde edilen bulgular incelendiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencilerde ayrışma duygusuna rastlamadıkları yönünde görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin ayrışma duygusuna kapılmaması, İYEP uygulama sürecinde öğrencilerin kendi öğrenme hızında ilerlemesine imkân sağlamasına bağlayan öğretmenler ayrıca öğrencilerin kursa katılımıyla birlikte kendilerinde özgüven oluştuğu ve bu durumun da öğrencilerin hem sosyal hem de akademik başarılarına olumlu etki yaptığı yönünde görüş ifade etmişlerdir. Feltz özgüveni (1988'den akt. Akın 2007) "*özgüven, bireyin bir aktiviteyi başarılı bir şekilde yerine getirebileceğine yönelik inancı ve bireyin kendi yargı, yetenek, güç ve kararlarına güvenmesi*" şeklinde tanımlamıştır. Bu durum "İYEP Yönergesinin Programın Amaçları başlığında yer alan 5. Maddenin (c) bendinde yer alan "Sonraki eğitim kademelerinde ortaya çıkması muhtemel uyum sorunlarını önlemek" ve yine aynı maddenin (ç) bendindeki "Akademik ve sosyal gelişimi destekleyerek okula devamı artırmak" maddeleri ile örtüştüğünü ifade etmek mümkündür.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin İYEP'e ilişkin fikirlerini almak için sorulan bir diğer soru İYEP uygulaması kapsamında öğrencilerin psikolojik ve sosyal açıdan desteklenme durumuna dair görüşlerini almaya yöneliktir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin çoğu "Kursun amacı öğrencilere iyi izah edilmeli ve onlara rehberlik edilmelidir." görüşünü savunurken, öğretmenlerin bir kısmı da "Öğretmenler öğrencileriyle birebir ilgilendikleri için

öğrenciler mutlu ve başarılı oluyorlar.” görüşünü savunmuşlardır. Bazı öğretmenler de “Kurs süresi boyunca çeşitli ödüllendirmeler yapılmalı ve öğrenciler motive edilmelidir.” görüşünü savunurken, öğretmenlerin bazıları da “Öğrencilerin psikolojik ve sosyal açıdan desteklenmelerine gerek yok.” fikrini beyan etmişlerdir. Bazı öğretmenler de kursun müzik ve resim dersleri ile desteklenmesi gerektiğini söylemişlerdir. Bu bulgular kursun amacının öğrencilere iyi açıklanması ve bireysel düzeyde ilginin öğrencileri sosyal ve bilişsel olarak daha başarılı ve sağlıklı kıldığı yönünde yorumlanabilir. Elde edilen bu bulguların da İYEP Yönergesinin 5. Maddesinin (b) bendinde “Öğrencilerin İYEP kapsamında psikososyal açıdan desteklenmesini sağlamak” maddesiyle örtüştüğü görülmektedir. *“Aynı zamanda İYEP Psikososyal Destek Rehberinde yer alan; Psikososyal destek hizmetleri kapsamında genel olarak iki tür çalışma yapılmaktadır. Bunlar; önleyici ve güçlendirici çalışmalardır. Psikososyal destek hizmetleri kapsamında yapılan önleyici etkinlikler; olaydan önce bireylerin olaya karşı hazır bulunuşluk düzeylerini artırmaya yönelik, baş etme becerilerini geliştirici, olayın bireyler üzerinde oluşturabileceği zararı azaltmayı hedefleyen etkinliklerdir. Güçlendirici etkinlikler ise; kişilerin duygularını ifade etmelerini, travmatik olay sonrası oluşabilecek stres tepkilerini anlamlandırmalarını, normalleştirmelerini, olumlu başa çıkma yöntemlerini kullanmalarını sağlamaya yönelik oluşturulan etkinliklerdir (MEB,2019).”* Bu ibareden de anlaşılacağı gibi İYEP çocukların akademik başarısının yanı sıra psikososyal olarak da desteklenmelerini hedeflemektedir.

İYEP uygulamasının amaca uygun yürütülme düzeyine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerinin %46’sı İYEP uygulamasının amaca uygun yürütüldüğünü ve istenilen hedeflere büyük ölçüde ulaşıldığını dile getirirken, öğretmenlerin %34’ü İYEP uygulamasının amacına uygun yürütüldüğünü ancak bazı eksikliklerin giderilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Öğretmenlerin %20’si ise İYEP Programın amacına tam olarak ulaşmadığını belirtmişlerdir. Sonuçlar İYEP’e yönelik yapılan araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Türk Eğitim Derneğinin 2018 Eğitim Değerlendirme Raporu’nda, İYEP uygulamasının öğrencilerin ders başarısını artırdığı tespit etmiştir. Raporda İYEP kursuna devam eden öğrencilerin %87,59’unun Matematik dersinde, %79,41’inin Türkçe dersinde başarılı olduğu belirtilmiş ve İYEP’in öğrencilerin akademik başarıları üzerinde pozitif bir etki oluşturma kapasitesine sahip olduğu vurgulanmıştır (TEDMEM, 2019). İYEP programında görülen eksiklikler olarak ifade edilen; veli ilgisizliği, öğrenci devamsızlığı, kaynak yetersizliği, kursların genellikle hafta sonları yapılması sebebiyle öğrencilerin yorgun ve isteksiz olması, Öğrenci Belirleme Aracının (ÖDA) bazı okullardaki öğretmenler tarafından objektif yapılamaması, modüllerin sürelerinin kısa olması gibi sorunlar çözüldüğü takdirde İYEP uygulamasının amaca uygun yürütülme düzeyinin ve verimliliğinin artacağı söylenebilir.

Araştırmada, İYEP uygulamasının verimliliği için, İYEP okul komisyonu ve okul yönetiminden beklentilere ilişkin ifade edilen öğretmen görüşleri incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, İYEP okul komisyonu ve okul yönetiminin beklentilerini karşıladığını ifade ettikleri tespit edilmiştir. Öğretmenler okul yönetimlerinin ise bu kapsamda görevlerini tam anlamıyla yerine getirdiklerini dile getirmişlerdir. İYEP Yönergesinin 8. maddesinin 4. bendinde komisyonun görevlerinden bazıları; Ekim ayının ikinci haftasında Öğrenci Değerlendirme Aracının (ÖDA) uygulanmasını sağlamak, kursa katılacak öğrenci grupları için haftalık ders programı hazırlamak, kursta görev alacak öğretmenleri belirlemek, kursun sağlıklı bir biçimde uygulanmasını sağlamak ve kurs bittikten sonra 2 hafta içerisinde değerlendirme raporunu hazırlayıp il/ilçe milli eğitim müdürlüklerine göndermek olarak sıralanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler İYEP Okul komisyonu ve okul yönetiminin görevlerini tam olarak ilgili yönergede belirtildiği şekliyle yaptıklarını dile

getirmişlerdir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin bazıları ise İYEP Okul komisyonu ve okul yönetiminden beklentilerini; veli, öğretmen ve öğrenci koordinasyonunu sağlamak, velileri zamanında bilgilendirmeleri, kursun geniş bir zaman aralığında yapılması, kurs için gerekli materyal ve ekipmanların sağlanması, öğretmenlerin kurs ücretlerinin artırılması, öğrenci devamsızlık sorunlarını çözmeleri, kursu hafta içine almaları, Öğrenci Belirleme Aracının (ÖDA) objektif olarak uygulanması şeklinde ifade etmişlerdir.

5. ÖNERİLER

Öğretmen görüşleri doğrultusunda İYEP'in daha etkili ve verimli şekilde uygulanabilmesi için geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur.

- İYEP için hazırlanan ders materyalleri zenginleştirilmeli ve programın içeriği öğrencilerin seviyelerine göre yeniden düzenlenmelidir.
- İYEP'te uygulanan modüllerdeki ders saatinin artırılması, programın tüm eğitim, öğretim yılına dağıtılması, Türkçe ve matematik dışındaki dersleri de kapsamı gerekmektedir.
- İYEP'e alınacak öğrencilerin tespiti için yapılan ÖDA'nın sağlıklı ve objektif olarak yapılmasının sağlanması, bunun için ÖDA uygulanan sınıflarda kendi sınıf öğretmeni dışında aynı okuldan başka bir öğretmen tarafından uygulamanın yapılması gerekmektedir.
- Öğrencilerin kursa devamları sağlanmalı, devamsızlık yapan öğrencilerin devamsızlık sebepleri araştırılmalı, devamsızlık problemleri çözülmelidir.
- İYEP'te görev alan öğretmenlerin ders ücretleri artırılmalı, ortaokullarda DYK kurslarında görev yapan öğretmenlere uygulanan ücret ödemesi İYEP kursunda görev alan öğretmenlere de uygulanabilmelidir.
- İYEP kursu hafta sonu yapıldığında öğrenciler bu kursa katılmak istemeyebilir. Okulun fiziki şartlarına göre kurs hafta içinde yapılabilir. Fakat kursun hafta sonu yapılması gerekiyorsa öğrencilerin ilgisini çekecek sosyal, sportif ve kültürel faaliyetleri de kapsayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.
- İYEP kursuna devam eden yabancı uyruklu öğrencilerin uyum sorunları çözülmeli, okul idaresi, okul rehberlik servisleri bu öğrencilere yönelik uyum programları düzenlemelidir.

KAYNAKÇA

- Akbaşı, S. ve Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 1-21.
- Akçay, H., Tüysüz, C. ve Feyzioğlu, B. (2003). Bilgisayar destekli fen bilgisi öğretiminin öğrenci başarısına ve tutumuna etkisine bir örnek: Mol kavramı ve avogadro sayısı. *The Turkish Online Journal of Technology-TOJET*, 2(2), 57-66.
- Akın, A. (2007). Öz-güven ölçeği'nin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 167-176.

- Altinkurt, Y. (2008). Öğrenci devamsızlıklarının nedenleri ve devamsızlığın akademik başarıya olan etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (20), 129-142.
- Aslanargun, E. (2007). Okul-Aile işbirliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışması. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(18), 119-135.
- Audrey, R. M. Q. (2008). Utilizing PowerPoint presentation to promote fall prevention among older adults. *The Health Educator*, 40(1), 46-52.
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Blalock, M. G., & Montgomery, R. D. (2005). The effect of powerpoint on student performance in principles of economics: An exploratory study. *Journal For Economics Educators*, 5(3), 1-7.
- Boz, İ. (2018). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyi ile matematik problemlerini çözme başarısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 40-53.
- Celep, C. (2002). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara. Anı yayıncılık.
- Clements, D. H. (1999). Concrete manipulatives, concrete ideas. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 1(1), 45-60.
- Cohen, J. (1992). Statistical power analysis. *Current Directions in Psychological Science*, 1(3), 98-101
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Siyasal Kitapevi.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Demirtaş, Z. (2010). Okul kültürü ile öğrenci başarısı arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 35(158), 3-13.
- Dilekçi, Ü. (2019). İlkokullarda yetiştirme programına (İYEP) ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 433-454.
- Erden, M. (2005). *Sınıf yönetimi*. Arkadaş Yayınevi.
- Fidan, K. N. (2008). İlköğretimde araç gereç kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuramsal Eğitim Bilim*, 1(1), 48-61.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1993). *Eğitime giriş*. Ankara: Meteksan Matbaacılık.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile iş birliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 204-209.
- Kavan, N. ve Adıgüzel, A. (2021). Türkçe öğretmenlerinin salgın süreci eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 10(19), 138-155.
- Kırnık, D., Susam, E. ve Özbek, R. (2019). İYEP (ilkokullarda yetiştirme programı) uygulamalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 387-415.
- Kösterelioğlu, İ. (2015). Private courses in education or education in private courses? *International Online Journal of Educational Sciences*, 7(1), 203-218.

- Lowry, R. B. (1999). Electronic presentation of lectures effect upon student performance. *University Chemistry Education*, 3(1), 18-21.
- Mantei, E. J. (2000). Using internet class notes and PowerPoint in physical geology lecture. *Journal of College Science Teaching*, 29(5), 301-305.
- MEB. (1961). *İlköğretim ve eğitim kanunu*. RG: 12/1/1961 Sayı: 10705.
- MEB. (1973). *Millî eğitim temel kanunu*. Ankara: Millî eğitim Bakanlığı. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2018). *Millî eğitim bakanlığı ilkokullarda yetiştirme programı yönergesi*. http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/25181019_YYEP_YYNERGESY.pdf adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2019). *İlkokullarda yetiştirme programı psikososyal destek rehberi*. http://bayramic.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_10/03164911_YYEP_Psikososyal_Destek_Rehberi.pdf adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2020). *İlkokullarda yetiştirme programı uygulama kılavuzu*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı. https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/05171730_YYEP_Yonerge.pdf adresinden erişilmiştir.
- Olkun, S. (2003). Comparing computer versus concrete manipulatives in learning 2D geometry. *Journal of Computers in Mathematics and Science Teaching*, 22(1), 43-57.
- Özer, Y. ve Anıl, D. (2011). Öğrencilerin fen ve matematik başarılarını etkileyen faktörlerin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(41), 313-324.
- Öztekin, A., Kavan, N. ve Çelik, S. (2021). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 8(1), 276-286.
- Polat, S. (2009). Akademik başarısızlığın toplumsal eşitsizlik temelinde çözülmesi. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 7(25), 46-61.
- Sarier, Y. (2016). Türkiye’de öğrencilerin akademik başarısını etkileyen faktörler: Bir meta-analiz çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 609-627.
- Sowell, E. J. (1989). Effects of manipulative materials in mathematics instruction. *Journal for Research in Mathematics Education*, 20(5), 498-505.
- Suydam, M. N., & Higgins, J. L. (1977). *Activity-Based learning in elementary school mathematics: Recommendations from research*. Columbus, OH: Eric Information Analysis Center for Science, Mathematics, and Environmental Education. (ERIC Document Reproduction Service No. ED144840).
- TEDMEM. (2019). *2018 eğitim değerlendirme raporu (TEDMEM değerlendirme dizisi 5)*. Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Toptaş, V. ve Karaca, E. T. (2019). İlkokullarda yetiştirme programı (İYEP) kapsamındaki matematik derslerini yürüten sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 417-431.

- Ulu, M. (2016). A structural equation model to explain the effect of fluent reading, literal comprehension and inferential comprehension levels of elementary school 4th grade students on success in problem solving. *Education and Science*. 41(186), 93-117.
- UNICEF. (2017). *İlkokullarda yetiştirme programı (İYEP) Unicef Türkiye çalışma şartnamesi*. <https://www.unicef.org/turkey/media/10451/file/UNICEF%202019%20Y%C4%B1ll%C4%B1k%20Faaliyet%20Raporu.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, V. A. ve Kılıç, D. (2020). İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Kurs Sürecinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 12(2), 1399–1410.